

TUSSEN WILGENPLAS & ROTTE

vereniging stedenbouwkundig wijkbehoud hillegersberg-schiebroek-terbregge MEI 1995 no. 35

DE PRINSEMOLEN UIT 1648

DINSDAG 16 MEI 1995

**OM 18.30 UUR
BEZICHTIGING VAN DE MOLEN**

**OM 20.00 UUR
LEZING MET DIA'S OVER SCHIELAND
AANSLUITEND JAARVERGADERING**

**Kantine Aegir - Prinsenmolenpad
bij Berg en Broekse Verlaat**

LEZING MET DIA'S OVER SCHIELAND

door mevrouw P.M.J. de Landmeter-Kuipers, hoofd stafbureau communicatie van het Hoogheemraadschap van Schieland op *dinsdagavond 16 mei 1995* aanvang 20.00 uur in de cantine van de Watersportvereniging AEGIR aan het Prinsemolenpad nabij het Berg- en Broekse Verlaat. Parkeergelegenheid op de Bergse Rechter Rottekade nabij de Prins Bernhardkade.

Elders in deze publicatie vindt u een toelichting over het onderwerp van deze avond onder de titel "Wonen en werken op zes meter minus NAP".

Voorafgaand aan de lezing is er gelegenheid om individueel de "Prinsemolen" uit 1648, eigendom van Schieland, te bezichtigen en wel *tussen 18.30 uur en 19.45 uur*. De molen dankt sinds 1747 zijn naam aan stadhouder Willem IV die vaak de in de buurt gelegen buitenherberg "d'Oranjeboom" bezocht.

Het programma luidt:

20.00 uur Koffie en welkom.

20.15 uur Lezing met dia's door mevrouw de Landmeter met gelegenheid tot het stellen van vragen.

circa

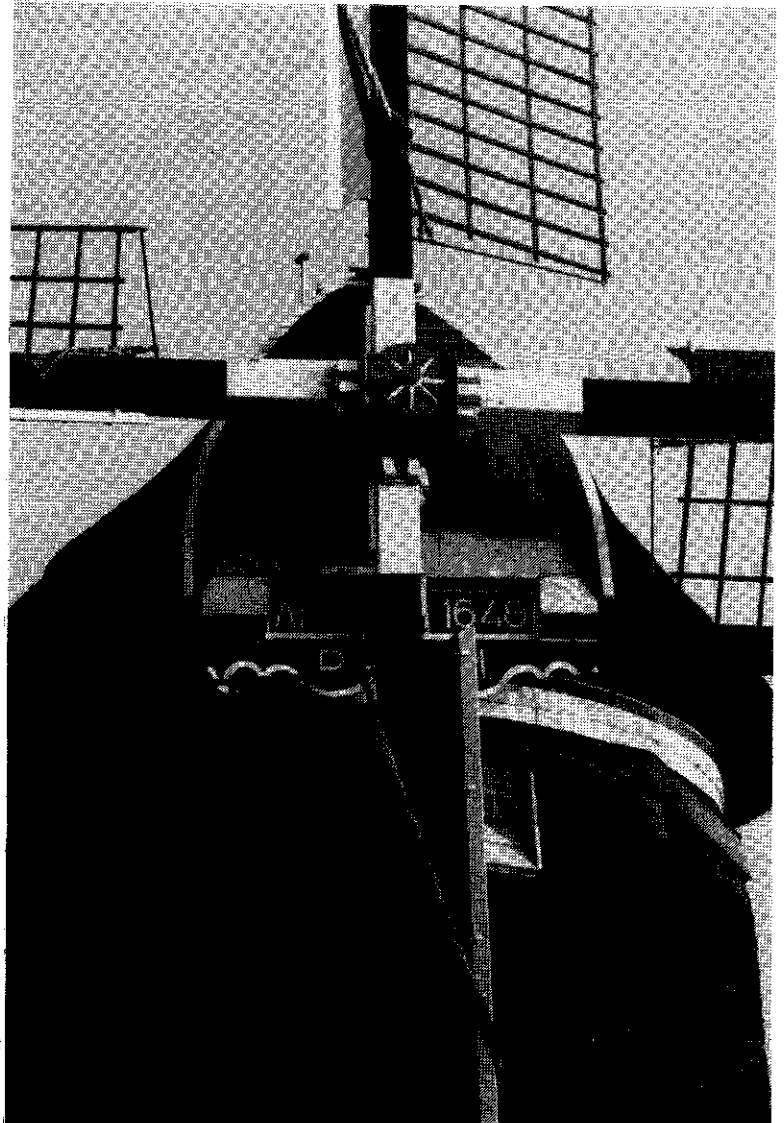
21.00 uur Pauze waarin publicaties van de vereniging kunnen worden ingezien en/of gekocht.

circa

21.15 uur VSW verenigingsvergadering.

circa

22.30 uur Sluiting.

Let op:

- De afstand tussen het Berg- en Broekse Verlaat en de molen bedraagt circa een kilometer; het Prinsemolenpad is alleen te voet of per fiets toegankelijk.
- De bezichtiging van de molen eist het nodige klimwerk over steile trappen en ladders.

AGENDA VSW-VERENIGINGSVERGADERING

1. Opening en mededelingen
2. Ingekomen stukken
3. Notulen van de vergadering van 17 mei 1994
4. Verslag van de activiteiten van de VSW in het jaar 1994
5. Jaarrekening 1994 en begroting 1995
6. De staat van enkele waardevolle gebouwen
7. De oorkondes en de schildjes in 1994
8. Benoeming lid financiële commissie
10. Verkiezing bestuurslid
11. Rondvraag
12. Sluiting.

Toelichting bij de agenda:

ad 3 De notulen liggen vanaf heden ter inzage bij de secretaris mevr. H.B.Heetman-van Riel, Willem Nagellaan 22 na telefonische afspraak (4225789) en vanaf 19.45 in de vergaderzaal.

ad 4, 5, 6 en 7 zie elders in dit nummer van "Tussen Wilgenplas en Rotte".

ad 9 Statutair treedt mevr. H.G.Krans af. In haar plaats stelt het bestuur de heer J.P.Jongorius voor.

ad 10 Statutair treedt het bestuurslid mr A.M.Mout af. Na tien jaar bestuurslidmaatschap stelt de heer Mout zich niet meer herkiesbaar, zodat er een vacature is in het bestuur.

Gewone en buitengewone leden kunnen kandidaten stellen; deze moeten uiterlijk een half uur voor de vergadering bij het bestuur zijn opgegeven. Elke candidaat moet worden ondersteund door tenminste vijf leden.

Gewone leden die verhinderd zijn de vergadering bij te wonen, kunnen een ander lid -geen bestuurslid zijnde- schriftelijk machtigen namens hem/haar op te treden en te stemmen. Een lid mag niet meer dan vier volmachten aannemen.

Nota bene, bij de oprichting van de vereniging in 1977 is de minimumcontributie vastgesteld op f. 10,00 per jaar. Een verhoging in 1996 en in de jaren daarna zou, gelet op allerlei kostenverhogende omstandigheden, niet onredelijk zijn. Toch is daar thans van afgezien gelet op de financiële toestand; indien die echter ongunstig zou veranderen zullen wij niet aarzelen een verhoging voor te stellen. Daarbij speelt ook een rol dat zeer vele leden nu al meer dan de minimum contributie betalen, te weten gemiddeld ruim twintig gulden, iets waarvoor het bestuur deze leden zeer erkentelijk is.

LEZING MET DIA'S OVER SCHIELAND

"WONEN EN WERKEN OP 6 METER MINUS NAP"

De beelden van het wassende water in Limburg en Gelderland in februari van dit jaar, liggen ons nog vers in het geheugen. De bevolking daar die in grote haast met levende have en zoveel mogelijk bezittingen, haar huis verliet uit angst voor een mogelijke dijkbreuk. De Nederlanders in het overige van ons land waren dagenlang aan de beeldbuis gekluisterd en iedereen haalde opgelucht adem toen het gevaar was geweken..

Velen van ons kunnen zich nog al te goed de watersnood uit februari 1953 herinneren toen grote delen van Zeeland en Zuid Holland onder water liepen en er heel veel slachtoffers vielen.

Gelukkig bleef dit keer een echte ramp uit.

In de Maasstad van februari 1995 verscheen een paginagroot artikel, waarin dijkgraaf Ir.J.de Graeff en mevrouw P.de Landmeter-Kuipers, hoofd stafbureau van het Hoogheemraadschap van Schieland, over de waterbeheersing in ons gebied vertelden. "Spelen met water", zo vatte de heer de Graeff zijn werk samen.

Daar in Gelderland en Limburg zijn de polders niet anders dan in het gebied van Schieland. Ze liggen, beschermd door dijken, soms ook zeven meter minus NAP.

De zorg voor die dijken, de waterkeringen en de kaden is een van de taken van het Hoogheemraadschap, het beheersen van het waterpeil in de boezems en de polders een andere. De zorg voor de waterkwaliteit, en waar mogelijk de verbetering daarvan, en het voorkomen van verontreiniging, is tenslotte de derde taak.

Het gebied globaal tussen Rotterdam, Zoetermeer, Waddinxveen en Gouda, is het beheersgebied van het Hoogheemraadschap Schieland.

Wij burgers weten daar niet veel meer van dan de briefjes die we jaarlijks ontvangen over het bedrag dat we moeten betalen voor waterschapsomslag en verontreinigingsheffing. Het leek het bestuur van de VSW daarom interessant om naar aanleiding van de recente dramatische gebeurtenissen in Limburg en Gelderland, iets meer te weten te komen over het instituut dat over ons waakt in de confrontatie met het water. Hoewel wij naar verluidt, in deze regio meer van de zee te duchten hebben dan van de rivieren.

Wij hebben mevrouw Petra de Landmeter-Kuipers van het Hoogheemraadschap Schieland bereid gevonden u daarover op de avond van de algemene ledenvergadering het een en ander te komen vertellen.

Voorafgaande aan de lezing is het mogelijk de Prinsemolen aan het Prinsemolenpad (parallel aan de Rotte) te bezoeken. Deze molen is het enige object van Schieland in onze deelgemeente. Zie voor bijzonderheden de agenda op de eerste pagina.

Op de vergadering zal ook de heer K.Schaafsma van de gemeentelijke dienst Buitenruimten aanwezig zijn, om eventuele vragen over de detail-waterhuishouding adequaat te kunnen beantwoorden.

Wij voorspellen u een interessante avond en hopen van harte dat velen van u op onze uitnodiging zullen ingaan.

IH-vR.

Nota bene, gelet op het onderwerp van de ledenvergadering over "Schieland", delen wij u mede dat ons lid en oud-secretaris van de VSW mevrouw L.Berger-Schut zich kandidaat heeft gesteld voor het bestuurslidmaatschap van Schieland.

JAARVERSLAG 1994

Het jaarverslag van de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud geeft een overzicht van het werk en de activiteiten van het bestuur en de commissies.

HET BESTUUR

Per 1 januari 1995 werd het bestuur gevormd door de heer Ir P. Mulder (voorzitter)('97), mevrouw B. van de Loo-Wessely (penningmeester)('97), mevrouw I. Heetman-van Riel (secretaris) ('96), de heren Ir. J. Fens ('96) en Mr. A. Mout('95), de dames S. Brand-Nieuwenhuyzen ('96) en G. van der Heyden-van der Eerden('97). Tussen haken staat het jaar van statutair aftreden vermeld. De vereniging telde op 1 januari 1995 452 leden.

Het bestuur kwam in 1994 tien maal in vergadering bijeen. Op 17 mei 1995 werd de algemene ledenvergadering gehouden in het clubgebouw van Aegir. De jaarlijkse openbare avond vond plaats op 15 november 1995 in Lommerrijk.

In het voorbije jaar werden de goede contacten met de deelgemeente zorgvuldig onderhouden. In het maandelijks overleg werden voornemens en bouwplannen aangekondigd en besproken.

De zorgen die het bestuur heeft over de "herbouw" van huize Suzanna aan de Straatweg, de slechte staat van Hoeve Vruchtenburg, de herbouw van het pandje B.L.Rottekade 296, ze zijn nog lang niet voorbij.

Gelukkig heeft de deelgemeente toegezegd dat er een beeldkwaliteitplan voor de Straatweg zal worden opgesteld door een stedebouwkundig bureau in samenwerking met de commissie voor Welstand en Monumenten Rotterdam en de V.S.W.. Op de begroting van de deelgemeente is daarvoor geld gereserveerd. Dat beeldkwaliteitplan zal naar wij verwachten, helpen voorkomen dat monumenten zoals de fraaie villa's langs de Straatweg, kunnen worden afgebroken en vervangen door eigentijdse nieuwbouw.

Aan de Hoge Limiet zullen zes villa's worden gebouwd die bij het grote nieuwe bouwproject behoren dat op het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie is verrezen.

Gelukkig heeft de VSW er bij de deelgemeente oor voor gevonden dat twee van de villa's aan de zuidzijde van het terrein qua hoogte en materiaalgebruik meer bij de bestaande bebouwing aan de Hoge Limiet zullen aansluiten.

Een nieuw hoogtepunt in 1994 was het gereed komen van en de aanbieding aan het dagelijks bestuur en de deelraadsleden van de nota "De Grindweg: een bijzonder gebied". Zoals reeds eerder in 1993 een studie werd gemaakt van de Kerkstraat e.o. zo werd nu ook de Grindweg beschreven. De nota werd ook toegestuurd aan het gemeentelijke en deelgemeentelijke ambtelijk apparaat met het verzoek bij het maken van beleid of bij concrete plannen, met de inhoud van de nota rekening te houden.

De geactualiseerde lijst Inventarisatie Gebouwen is inmiddels ook gereed gekomen. Op deze lijst staan alle belangrijke gebouwen binnen de deelgemeente genoemd, en voorzien van de beoordeling met een, twee, drie of vier sterren (deze laatste voor de rijksmonumenten).

Eind maart 1995 zal deze lijst worden verzonden aan het dagelijks bestuur van de deelgemeente, het ambtelijke apparaat enz. maar ook naar alle makelaars die in ons gebied opereren.

Indien zij panden ten verkoop krijgen aangeboden, kunnen zij aan de hand van de inventarisatie zien hoe deze panden door de VSW cultuur-historisch en architectonisch worden beoordeeld, welke waardevol zijn en waar bij sloop/nieuwbouw of ingrijpende veranderingen van de zijde van de VSW en of van de deelgemeente, bezwaren kunnen worden verwacht.

Het fotoboek waarnaar met zoveel spanning wordt uitgekeken is klaar voor de drukker. Het zal eind september/begin oktober 1995 uitkomen. Dat is wel later dan oorspronkelijk de bedoeling was, maar er waren nog problemen op te lossen waaronder enige van financiële aard.

Het bestuur heeft het voornemen aan het verschijnen van het fotoboek veel publiciteit te verbinden. De plannen zijn nog niet vast omlijnd, maar u wordt tijdig geïnformeerd!

Op verzoek van het bestuur en in overleg met de deelgemeente heeft de Commissie S & I inmiddels ook de Straatweg geïnventariseerd. In een studie zoals die ook over de Kerkstraat en de Grindweg zijn verschenen, worden alle belangrijke gebouwen beschreven. Deze inventarisatie zal een belangrijke bijdrage kunnen leveren bij de opstelling van het beeldkwaliteitplan van de deelgemeente waarover boven werd gesproken.

Tenslotte is de commissie Studie en Inventarisatie begonnen met het inventariseren van de zg gevoelige gebieden binnen het deelgemeente. Zie verder onder het hoofdje S & I Commissie.

De novemberbijeenkomst in Lommerrijk was een overtuigend succes. De zaal gevuld met meer dan negentig belangstellenden, was feitelijk te klein.

De lezing "De Drie Schieen, een speurtocht door het verleden" gehouden door de heer F.W. Ooststroom was zeer interessant.

Over het verlenen van oorkondes en de bijbehorende schildjes op die avond, kunt u elders in dit blad lezen. De uitreiking geschiedde door de heer C. Weeda, hoofd afdeling Kunstzaken van de Gemeente Rotterdam.

Ook willen wij u niet onthouden dat het bestuur in de vergadering van 28 november 1994 een dringende brief aan de deelgemeente heeft geschreven over de voorgestelde bebouwing van het Stoopweggebied. Het was het bestuur opgevallen dat in alle stukken die tot op heden werden voorgelegd steeds werd gesproken over KWANTITEIT en dat van de RUIMTELIJKE KWALITEIT van de voorgestelde bebouwing en van de landschappelijk elementen in en om het gebied, niet werd gerept. Daar heeft het bestuur dus de deelgemeente op attent gemaakt. Ook werd verzocht het gebied tussen de zogenaamde zaksloten onbebouwd te laten. Tot onze voldoening hebben wij inmiddels van de deelgemeente een antwoord ontvangen waarin stond vermeld dat de deelraad weliswaar heeft besloten tot het in ontwikkeling nemen van het Stoopwegkwartier, maar onder een aantal stringente voorwaarden waaronder die van de VSW.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op 17 mei 1994 werd de algemene ledenvergadering gehouden in het gebouw Aegir. Na twee boeiende lezingen van de heren G.Tuynenburg Muys en A.E. Snoek over verleden en heden van de Bergse Plassen en over de watersport aldaar en Aegir, ving rond 21 00 uur het formele gedeelte van de bijeenkomst aan. Na de opening herdacht de voorzitter de heren Tyssen en Kuperus die nog maar kort te voren waren overleden.

Er werd een nieuw penningmeester voorgedragen en bij acclamatie benoemd, te weten mevrouw B. van de Loo-Wessely.

De heer P. Mulder en mevrouw G. van der Heyden waren statutair aan de beurt om af te treden. Zij werden herbenoemd.

Aan de vergadering werden ter goedkeuring voorgelegd de notulen van de algemene ledenvergadering van 26 mei 1993, de jaarrekening 1993 en de begroting voor 1994. Al deze stukken werden bij acclamatie goedgekeurd.

STUDIE EN INVENTARISATIE COMMISSIE

Deze commissie kent op 1 januari 1995 de volgende leden:

Ir. W.de Jonge (voorzitter), dr. W.E.Skoda (secretaris), Ir. E.Alberts, drs G.Slob, de heer A. van der Cammen, Ir. G.Tuynenburg Muys, Ir. M.van Wensveen, Ir. J.Fens (pl.v.Ir.P.Mulder).

Deze wel zeer hard werkende en alom gewaardeerde commissie bracht in 1994 zoals boven werd omschreven, de studie van de Grindweg uit.

De inventarisatie van de Straatweg is in de laatste fase gekomen. Voorjaar 1995 komt deze derde publicatie in de reeks inventarisaties van bijzondere gebieden gereed. Ze zal aan de deelgemeente worden aangeboden.

Tenslotte is de commissie S & I druk bezig een inventarisatie lijst op te stellen van de zg. gevoelige gebieden in onze deelgemeente.

Zoals de VSW een lijst heeft van monumentwaardige, beeldbepalende en beeldondersteunende panden, zo zullen ook nu bijzondere gebieden worden beschreven en benoemd.

Deze commissie verdient veel lof voor al het werk dat zij heeft verricht en voor de hoge kwaliteit van haar publicaties.

FINANCIËLE COMMISSIE

De commissie werd gevormd door mevrouw H. Krans (1995), de heren Prohn (1997) en J. Schouten (1996). Tussen haken staat het jaar van aftreden aangegeven.

REDACTIECOMMISSIE

Tussen Wilgenplas en Rotte

Mevrouw L.Berger-Schut stelde twee keer het blad samen, daarin bijgestaan door de heer Dr. W.Skoda.

SCHILDJESCOMMISSIE

Deze commissie werd dit jaar gevormd door Ir. G.Tuynenburg Muys, Mw Dr.Ir. D.E.Boas-Vedder en Ir. J.I.Hage van Dienst Stadsontwikkeling.

REDACTIECOMMISSIE

Fotoboek

Deze commissie bestaat uit mevrouw G.van der Heyden-van der Eerden, de heren Ir. J.Fens, Ir. G.Tuynenburg Muys en dr. W.Skoda.

Rotterdam, april 1995

let Heetman-van Riel,secretaris.

WAT IS WAARDEVOL IN HILLEGERSBERG, SCHIEBROEK EN TERBREGGE?

De VSW wil waardevolle elementen op historisch, architectonisch, stedenbouwkundig en landschappelijk gebied behouden en herstellen. Om te weten wat waardevol is en wat niet, moeten die elementen eerst geïnventariseerd en gewaardeerd worden. Dat gebeurt aan de hand van zo objectief mogelijk criteria en op voorstel van onze zeer actieve Studie- en Inventarisatiecommissie. Daarbij worden twee inventarisaties onderscheiden:

- die van historische en architectonische elementen, de "bouwwerken" en
- die van stedenbouwkundige en landschappelijke elementen.

Wat de bouwwerken betreft, met deze heeft de VSW zich vanaf haar oprichting in 1977 intensief bezig gehouden. De inventarisatie is in oktober 1994 herzien en bevat circa 650 objecten, waarvan 8 met vier-sterren (dit zijn de beschermde Rijksmonumenten), 63 met drie-sterren, 170 met twee-sterren en 409 met een-ster.

Nota bene, voor de goede orde merken wij op dat uit de inventarisatie blijkt dat niet alleen aan de Straatweg en langs de Rotte-oevers waardevolle bouwwerken staan maar dat die zich ook aan de Sleedoornlaan, de Hoofdlaan, de Wurft en de Robert Owenstraat bevinden! De inventarisatie van bouwwerken is verkrijgbaar bij de secretaris voor f. 15,00.

Hoe belangrijk ook het behoud en herstel van waardevolle gebouwen is, zeker zo belangrijk is de ruimte tussen de gebouwen onderling en die tussen gebouwen en het landschap. Voor de leefbaarheid en herkenbaarheid van de wijk is de vormgeving van de stedelijke en landschappelijke ruimte zeker van zoveel belang als de kwaliteit van de individuele gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan de Boterdorpse Verlaat, de Schiebroekse singels, de Kerkstraat en de Berge Plassen.

Op grond van stedenbouwkundige criteria heeft onze Studie- en Inventarisatiecommissie circa vijftientig "bijzondere gebieden" geïnventariseerd waarvan zeer binnenkort een VSW-rapportage verschijnt. Over twee van deze bijzondere gebieden zijn al eerder detailstudies verschenen, namelijk van de Kerkstraat en de Grindweg. Deze studies zijn bij de secretaris te verkrijgen voor f. 15,00.

P.M.

JAARREKENING 1994 EN BEGROTING 1995

VERLIES EN WINST REKENING	Realisatie 1993	Begroting 1994	Realisatie 1994	Begroting 1995
BATEN				
Contributie leden, donateurs	8.912,50	9.200,00	9.821,50	10.000,00
Bijdrage buitengewone leden	0,00	25,00	25,00	25,00
Eenmalige bijdragen	975,00	0,00	500,00	0,00
Rente vereniging	1.868,52	1.800,00	1.691,01	1.600,00
Rente publicatiefonds	2.575,01	2.500,00	2.572,56	2.600,00
Verkoop boeken e.d.	585,90	3.000,00	929,50	5.000,00
Overige baten	25,00	0,00	77,50	0,00
Totaal	14.941,93	16.525,00	15.617,07	19.225,00
LASTEN				
Bestuurskosten	1.687,97	1.200,00	790,16	1.200,00
Drukwerk ledencontact	1.274,28	1.500,00	2.015,49	2.000,00
Propaganda	557,98	600,00	847,00	900,00
Vergader- excursiekosten	1.170,25	1.200,00	914,60	1.000,00
Onkosten commissies	950,29	1.000,00	627,05	1.500,00
Lidmaatschappen	111,00	150,00	228,50	250,00
Subsidies	0,00	2.000,00	2.000,00	1.000,00
Bijzondere acties	150,00	500,00	150,00	1.500,00
Productiekosten	0,00	500,00	2.546,23	2.500,00
Reservering fotoboek	0,00	35.000,00	0,00	40.000,00
Diversen	1.265,66	1.000,00	475,66	1.000,00
Onvoorzien	1.050,00	1.000,00	0,00	1.000,00
Totaal	8.217,43	45.650,00	10.594,69	53.850,00
Saldo	6.724,50	-29.125,00	5.022,38	-34.625,00

BALANS	31-12-92	31-12-93	31-12-94
ACTIVA			
Giro, Banken, Kas	62.662,89	69.192,39	74.089,77
Voorraad (boeken)	4.326,00	3.814,85	3.045,85
Totaal	66.988,89	73.007,24	77.135,62
PASSIVA			
Reservefonds	35.109,44	38.673,03	40.193,35
Vooruitontv. contributies	465,00	270,00	145,00
Publicatiefonds	27.089,45	30.250,36	33.752,42
Afschrijving boeken	4.325,00	3.813,85	3.044,85
Totaal	66.988,89	73.007,24	77.135,62

TOELICHTING OP JAARREKENING 1994 EN BEGROTING 1995

Realisatie 1994

De inkomsten waren ruim f 600,- hoger dan geraamd voor 1994, mede doordat enkele leden meer betaalden dan de vastgestelde contributie. Tevens werd een eenmalige bijdrage van f 500,- ontvangen. De vereniging is hiervoor zeer erkentelijk.

Doordat de rente in 1994 sterk daalde waren de rente inkomsten lager dan voorzien kon worden.

De rente over het publicatiefonds kwam overeen met de begroting.

De post verkoop boeken bleef achter bij de begroting omdat het Fotoboek niet in 1994 kon worden gerealiseerd en er als gevolg geen inkomsten uit voort konden vloeien.

De bestuurskosten alsmede de onkosten commissies en vergader- en excursiekosten konden onder het begrote bedrag gehouden worden.

Het drukwerk ledencontact kwam boven de raming uit door gestegen kosten en door grotere omvang.

De hogere productiekosten worden verklaard door de publicatie van de rapporten over de Grindweg en de Kerkstraat.

Zoals al eerder vermeld werd, kon het Fotoboek niet in 1994 gerealiseerd worden. Hierdoor werd geen aanspraak gemaakt op de reservering fotoboek.

De overige posten komen redelijk met de ramingen overeen.

Begroting 1995

Naar verwachting zal de vereniging het Fotoboek in 1995 uitgeven. Hiervoor is een post van f 40.000,- gereserveerd op de begroting. Deze kosten kunnen voor het grootste gedeelte worden gedekt uit het publicatiefonds. De post verkoop boeken wordt mede vanwege de verwachte opbrengst van het fotoboek geraamd op f 5.000,-.

Bijzondere acties wordt geraamd op f 1.500,- vanwege de voorgenomen presentatie van het fotoboek en extra inspanning voor ledenwerving.

In 1995 is de realisatie van een rapport over de Straatweg gepland. Hierdoor worden de ramingen verklaard voor zowel productiekosten als onkosten commissies.

Bestuurskosten, subsidies, diversen en onvoorzien worden gehandhaafd op de nivo's van de voorgaande jaren. De overige posten zijn in lijn met de uitgaven van 1994.

Het jaar 1994 heeft een batig saldo opgeleverd van f 5.022,38. Voor 1995 wordt een negatief saldo verwacht van f 34.625,-.

Balans

Van de voorraad van "De ambachtsman vertelt..." werden 99 exemplaren verkocht in 1994.

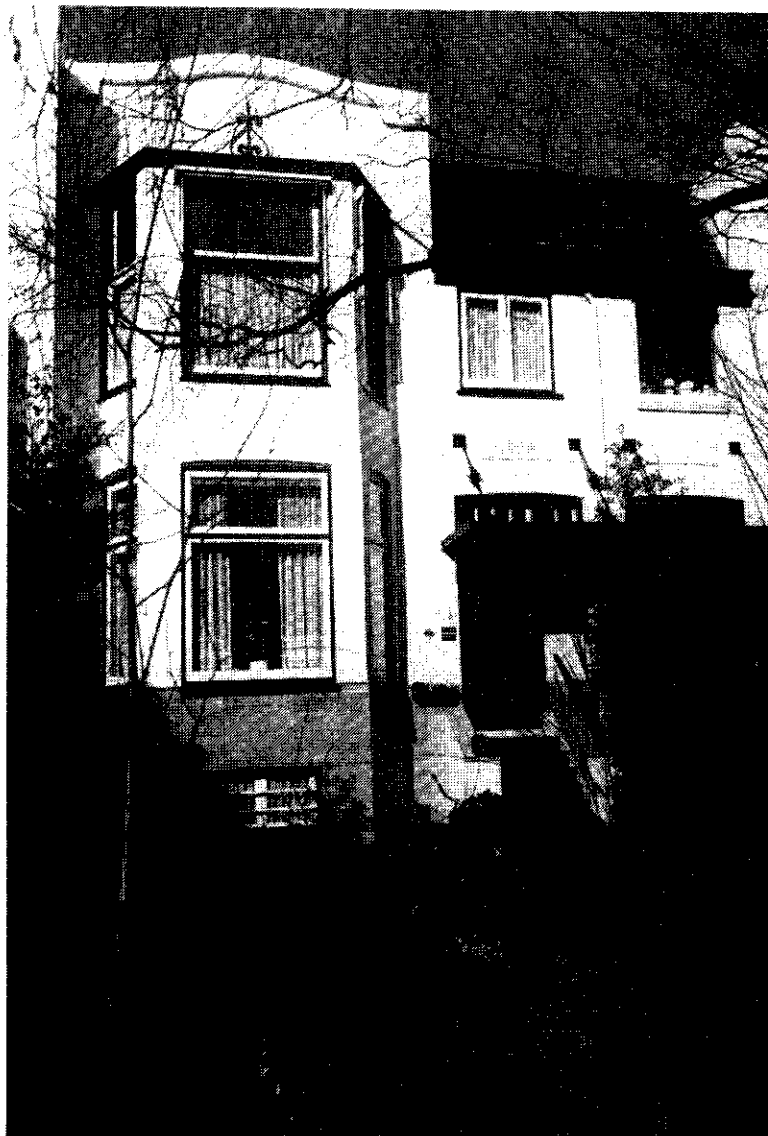
Ook in het afgelopen jaar werd, zij het in mindere mate dan voorgaande jaren, door een aantal leden de contributie vooruit betaald.

Op de balans zijn niet opgenomen bezittingen van de vereniging zoals kantoorbehoeften, computer, acceptgirokaarten, aanmeldingskaarten, fotopanelen, tentoonstellingspanelen, een diaverzameling en in het verleden verzameld (vaak als schenking ontvangen) historisch materiaal. De hierboven vermelde bezittingen werden in het jaar van aanschaf reeds afgeschreven.

Aan het einde van het boekjaar waren er nog 13 schildjes (waarde f 291,85) in het bezit van de vereniging.

OORKONDEN EN SCHILDJES IN 1994

Oorkonden werden tijdens de najaarsbijeenkomst uitgereikt aan de heer en mevrouw de Kok-Verduyn voor hun woning Villapark 6 en aan de heer en mevrouw R.J. Wijnogst voor hun woning Straatweg 157.

Villapark 6 behoort tot de serie woonhuizen, in 1909 ontworpen in de "overgangsstijl"; deze hebben een sterke ensemblewerking door de fraaie Jugendstil ornamenten aan de voorgevels. Helaas zijn enkele panden verbouwd en flink gewijzigd; andere panden zijn nog in de oorspronkelijke staat maar soms slecht onderhouden. Dat geldt niet voor Villapark 6, dit woonhuis is in de oorspronkelijk staat gehandhaafd en goed onderhouden.

Straatweg 157 (hoek Molenwerf) is de helft van een dubbel woonhuis, gebouwd in renaissancestijl in 1894 en bezit markante detailleringen. De eigenaren hebben zich grote moeite en kosten getroost om dit mooie pand in zijn originele verschijningsvorm te behouden.

Het bovenstaande is ontleend aan het rapport van de schildjescommissie die in 1994 bestond uit mevrouw dr ir D.E.Boas-Vedder en de heren ir J.l.Hage en ir G.Tuijnenburg Muijs.

Op 14 januari 1995 zijn de schildjes op de panden aangebracht.

"GEBOUWDE AKSENTEN"

Een nieuw boek van de VSW

Zoals U reeds eerder bekend gemaakt, is de VSW voornemens op korte termijn een nieuw boek uit te geven; een full-color fotoboek over de diverse monumenten in Hillegersberg-Schiebroek en Terbregge.

Dit idee ontstond omdat een herdruk van het in 1983 met veel succes uitgegeven boek "Gebouwd in de wijk" om financiële redenen (geen subsidie voor herdruk) niet mogelijk bleek, maar ook omdat er in 12 jaar tijd toch heel wat in onze wijk is veranderd.

De nieuwe uitgave moet een boek worden met de nadruk op de meest waardevolle gebouwen in onze wijk -de monumenten en ensembles;- minder een streven naar volledigheid van onze inventarisatie, maar meer aksent op kwaliteit.

Het ziet er naar uit dat dit lukt. De verzameling foto's is gereed, meer dan 150 schitterende foto's in kleur liggen te wachten op reproductie, maar ook de bijbehorende toelichtingen zijn voltooid. Nog enkele formaliteiten moeten worden vervuld zoals verkrijgen van een ISBN-nummer en SIZO-code, en een aantal technische afspraken moeten worden gemaakt.

De werving van fondsen is afgerond. Financiële bijdragen zijn toegezegd door buro Monumentenzorg van de gemeente Rotterdam, de Stichting Bevordering van Volkskracht, Erasmus-stichting, Anjerfonds en de Vereniging van Effektenhandelaren. Ook de Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heeft haar steentje bijgedragen aan de realiseringskansen van het boek, al moet er eerlijkheidshalve aan worden toegevoegd dat dit geen vanzelfsprekende zaak is gebleken.

Na afwijzing van ons verzoek om subsidie of garantie door het Dagelijks Bestuur, heeft de Raad een handje geholpen, en via een ingediende motie alsnog gezorgd voor een bijdrage, waarvoor onze dank aan de Raad.

Een verzoek om een bijdrage aan het boek door enkele wijkgerichte banken heeft helaas niet tot een positief resultaat geleid.

Nu, na afloop van het "tellen", blijkt er nog een gaatje open tussen kosten en baten (eigen investering van de VSW plus subsidies).

Het bestuur van de VSW was, in overleg met de financiële commissie, bereid tot een verhoging van de eigen inbreng; het resterende deel zal worden gevonden in de onderhandelingen met de drukker van het boek, die daartoe gaarne zijn bereidheid reeds heeft uitgesproken, zonder op kwaliteit te beknibbelen. Binnenkort gaat het boek dan ook in productie.

Het boek zal een horizontaal A4 formaat krijgen (29x21cm) met een binnenwerk van 64 pagina's vol grote en kleinere foto's "full color" uitgevoerd, en een zwart-wit katern met teksten aan het begin en eind. In totaal dus circa 100 pagina's. De oplage is 3000 stuks en de prijs zal rond de dertig gulden liggen.

Al met al een schitterend boek voor een uiterst vriendelijke prijs. Wij raden U aan er snel bij te zijn. Nadere berichten hierover zullen u ongetwijfeld via de wijkbladen bereiken, maar ook de VSW zelf is voornemens hieraan een grote bekendheid te geven via een publiciteitscampagne.

DE VSW EEN STELLETJE DWARSLIGGERS?

Het doel van onze vereniging, behoud en herstel van waardevolle elementen in de deelgemeente, brengt ons helaas af en toe in conflict met overheid en burgers. Bijvoorbeeld wanneer die waardevolle gebouwen en ruimtelijke elementen (o.a. plantsoenen) willen aantasten of vernietigen. Soms geschiedt dat omdat ze het waardevolle er niet van inzien of indien ze dat wel inzien, omdat dit waardevolle in de weg staat aan bouw- of verbouwplannen die belangrijker worden geacht.

Zo wilde de heer Q een in slechte staat verkerend twee-sterrenpand aan de Rotte slopen en vervangen door een geheel ander modern woonhuis naar ontwerp van een aannemer (terzijde: voor zo'n ontwerp hoef je geen architect te zijn, noch enige opleiding in die richting te hebben ontvangen!). Na ruim twee jaar voorbereiding en gemangel door gemeentelijke dienst- en werd eindelijk het ontwerp akkoord bevonden en ter visie gelegd. De VSW moest, gelet op haar statuten en haar inventarisatie wel bezwaar maken, een bezwaar dat door de deelgemeente gehonoreerd werd. Het gevolg was wel dat mijnheer Q buitengewoon boos op de VSW was, immers de voorbereiding had hem veel tijd en geld gekost en nu ging een particuliere club dwars liggen. Hij betoogde dat restauratie veel meer kostte dan sloop en nieuwbouw en een minder comfortabel huis opleverde; de VSW moest volgens hem op zijn minst het verschil bijpassen. Ook op de gemeente was de heer Q boos, waarom had die hem niet gewaarschuwd tegen de VSW?

Zo'n conflictsituatie moet natuurlijk worden voorkomen. Daarom stuurt de VSW haar inventarisatie ook aan de deelgemeente en de makelaars in de deelgemeente met verzoek om tijdig te overleggen met de VSW zodra ze vernemen dat waardevolle bouwwerken gesloopt of door verbouwing/uitbreiding aangetast dreigen te worden.

In de zomer van '94 is met de deelgemeente afgesproken dat zij, c.q. Welstand en de VSW elkaar in een zo vroeg mogelijk stadium zullen informeren over voorgenomen (ver)bouwactiviteiten om te trachten deze hetzij te voorkomen hetzij in goede banen te leiden. Overleg heeft sindsdien een aantal malen met vrucht plaats gevonden.

Niet alleen waardevolle gebouwen worden met sloop of aantasting door verbouw bedreigd, dat geldt evenzeer voor waardevolle stedenbouwkundige of landschappelijke situaties. Conflicten met de overheid zijn daarbij niet te vermijden, te meer daar thans op korte termijn bouwlocaties worden ontwikkeld voor enkele duizenden nieuwe woningen in de deelgemeente. Een aantal van die locaties vormt een bedreiging voor waardevolle stedenbouwkundige of landschappelijke elementen.

P.M.

**DE STAAT VAN ENKELE
WAARDEVOLLE GEBOUWEN**

STREKKADE 29/30 (voormalige woningen van
fam Oranje en Roggeveen)

De gemeente gaat vermoedelijk binnen enkele maanden de bodem reinigen, waarna direct met de renovatie van het thans gesloopte pand begonnen zal worden.

STRAATWEG 171, Hoeve Vruchtenburg

Deze hoeve die nog uit de vorige eeuw stamt en met drie sterren is gewaardeerd, staat reeds lang leeg en is dringend aan groot-onderhoud toe. Eindelijk is er nu een kans dat dit laatste op afzienbare termijn gaat gebeuren.

CHRISTUS KONINGKERK, Statenplein 1

De VSW verzet zich tegen sloop. De gemeente tracht sloop te voorkomen door deze uit 1928 stammende kerk op de Rotterdamse Monumentenlijst te plaatsen.

STRAATWEG 193, villa Suzanna

Deze 19e eeuwse villa (drie sterren) is vorig jaar gesloopt onder de voorwaarde -na veel overleg met de deelgemeente en de VSW- dat de eigenaar, de arts J.Meeuwis uit Bergschenhoek, de villa zij het in iets gewijzigde vorm, weer zou herbouwen. Twijfel bestaat of de eigenaar zijn verplichtingen na zal komen.

STRAATWEG 230, Villa Elisabeth

Deze villa, met drie sterren, dateert uit 1866 en kreeg in 1982 een VSW-schildje. Bij geruchte vernamen wij dat het pand wellicht gesloopt wordt en vervangen door nieuwbouw. De VSW tracht in overleg met de gemeente sloop te voorkomen.

MOLENLAAN 6

Dit pand (met een ster) uit 1921 is in februari jl. gesloopt en wordt vervangen door een "jaren dertig" pand met ongeveer dezelfde materialen en vormgeving als het voormalige pand. Het pand wordt wel wat groter en hoger (het was erg verzakt). Het overleg tussen de VSW en de eigenaar -een gemotiveerd lid van de VSW- en diens architect kon sloop helaas niet voorkomen.

TERBREGSE RECHTER ROTTEKADE 232/236

Deze voormalige 19e eeuwse boerderij twee sterren) verkeert in zo'n slechte staat dat de VSW zich niet verzet tegen sloop en nieuwbouw. Met de eigenaar, architect en deelgemeente vond overleg plaats over de vormgeving van de nieuwbouw.

P.M.

Stichting Berg en Broek

april 1995

Wat is de Stichting Berg en Broek? Het zou geen vraag moeten zijn, maar de meeste burgers in de deelgemeente zullen het toch niet zo precies weten.

Daarom in het kort: Berg en Broek is een groepje mensen die met veel kennis en energie en met inzet van vrije tijd proberen "de instandhouding, restauratie en exploitatie van karakteristieke panden te bevorderen". Daarbij gaan wij uit van de inventarisatie door de VSW van de monumentwaardige, beeldbepalende en beeldondersteunende gebouwen in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge.

Het eerste pand dat dank zij de inspanningen van Berg en Broek is "instandgehouden en gerestaureerd" staat aan de Streksingel, nummer 25/26. De start was voor de toen nog jonge Stichting, met toen ook nog heel krappe middelen, tamelijk enerveren. Uit de jaarrede van de voorzitter over 1986:

Op 9 april 1986 togen een tweetal bestuursleden naar de Secretarie om met f 4.000,- in kas de navolgende verplichtingen aan te gaan:

- het kopen van een bouwval a raison van f 500,-,
- het jaarlijks betalen van een erfpacht van ruim f 8.000,-
- het onmiddellijk dichttimmeren van de ruine om ongelukken te voorkomen ten bedrage van f 6.000,-,
- het restaureren van het geheel, waarvan de grootste optimist dacht dat het slechts een ton zou kosten.

Een dappere daad, naar men zelf vond niet helemaal verantwoord, maar wel nodig! Het huisje zou anders de volgende dag worden gesloopt.

Daarna was er nog een lange weg te gaan. Aannemers en architecten zagen het niet meer zitten. Kopers lieten het afweten. Maar dank zij taai volhouden door Berg en Broek staat het pandje zich nu al weer enkele jaren stralend wit te spiegelen in de Streksingel.

Het volgende pand dat we konden behouden is Grindweg 19. Een van de mooiste huizen in dit nog zo karakteristieke stukje van het dorp.

Het behoud van dit pand zal naar wij hopen bijdragen aan een zorgvuldige restauratie en inrichting van het hele stuk Grindweg tussen Argonautenweg en Verlengde Molenlaan.

En dan is nu ook de restauratie van Kerkstraat 31/33 vrijwel voltooid, waarmee een bijdrage is geleverd aan het behoud van het bijzondere dorpsgezicht van Hillegersberg.

Het ging hierbij om drie panden die door de gemeente werden afgestoten en die in principe voor de sloop waren bestemd.

Bij de laatste twee wist Berg en Broek overtuigend aan te tonen dat met medewerking van de gemeente restauratie zowel bouwtechnisch als financieel verantwoord mogelijk was.

De gemeente was daarna bereid om de panden te verkopen aan door Berg en Broek geselecteerde kopers op door Berg en Broek gestelde voorwaarden.

Ons beleid blijft er op gericht te zoeken naar dit soort projecten. Door het oplopen van de prijzen van onroerend goed wordt dit echter wel moeilijker. Zeker het zelf kopen, restaureren en doorverkopen is voor Berg en Broek een risicovolle zaak.

We zien echter ook mogelijkheden onze doelstellingen te bereiken door het geven van adviezen aan eigenaren van een bijzonder pand of mensen die overwegen zo'n pand te kopen. De inventarisatie van de VSW omvat toch heel wat waardevolle gebouwen. Sommige worden door de eigenaren op voorbeeldige wijze onderhouden en soms ingrijpend gerestaureerd. In andere gevallen zie je echter een achteruitgang, door gebrekkig onderhoud of door onoordeelkundige verbouwingen. In het ergste geval wordt een pand verkocht en ziet de nieuwe eigenaar meer in sloop en nieuwbouw dan in restauratie.

Voor de gemeenschap is dan zo'n pand verloren. Maar ook de eigenaar heeft de kans voorbij laten gaan te ontdekken welke woonmogelijkheden en hoeveel voldoening een deskundige gerestaureerd pand kan bieden.

Het is jammer genoeg nog veel te weinig bekend dat Berg en Broek in al deze gevallen deskundig advies kan geven zowel over architectuur-historische aspecten als over bouwkundige zaken.

Het gezamenlijk bekijken van een pand en een gesprek kunnen soms al tot heel nieuwe ideeën leiden en ook globaal inzicht geven in de kosten waar rekening mee moet worden gehouden.

Momenteel adviseert Berg en Broek over de historisch verantwoorde herbouw van een woning aan de Rotte, die om planologische redenen verder van de weg geplaatst moet worden. Daarnaast onderzoeken we met de eigenaar van een woning aan het Villapark de mogelijkheden van renovatie van het huis waarbij zoveel mogelijk de oorspronkelijke toestand wordt hersteld.

In bijzondere gevallen, als het om door de VSW als "monumentwaardig" gewaardeerde gebouwen gaat, kan Berg en Broek zelfs financiële ondersteuning geven in de vorm van een lening met gunstige rente en/of aflossingscondities. Het gaat dan om een uiteraard beperkt bedrag waarmee bijvoorbeeld een essentieel onderdeel van de gevel gerestaureerd kan worden of waaruit een wat meer gedetailleerd onderzoek naar restauratiemogelijkheden kan worden betaald.

Wat wij met dit stukje hebben willen bereiken? Als u eigenaar bent van een karakteristiek pand of zo'n pand zou willen kopen, bekijk het nog eens goed! En als het bovenstaande uw belangstelling heeft gewekt, neem dan eens contact met ons op.

Ir. E. Albert's

*Ons secretariaatsadres is
Obrechtlaan 21, 3055 TJ Rotterdam,
telefoonnummer 4221553.*

**UITGAVE VAN DE VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD
HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK-TERBREGGE**

Aan deze uitgave werkten o.a. mee:

- bedrijven die zich voor deze uitgave inzetten:

COMPUBEST, Liduinaplein 4, 3055 LH Rotterdam - zetwerk
DE ZAAK, Agniesestraat 50, 3032 TN Rotterdam - drukwerk

- de medewerkers die zorgden voor de inhoud en illustraties:

ir. J. Fens	I. Heetman	ir. E. Alberts
P. Mulder	B. van der Loo-Wessely	
dr. W.E. Skoda	L. Berger-Schut	

Uiteraard is het bestuur van VSW verantwoordelijk voor de inhoud.

Dagelijks bestuur:		Telefoon
ir. P. Mulder	voorzitter	4227373
I. Heetman	secretaris	4225789
B. van der Loo-Wessely	penningmeester	4182231

Rotterdam, april 1995